

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Наукове товариство патофізіологів України

Матеріали

IX Національного Конгресу патофізіологів України з міжнародною участю

**«Патологічна фізіологія - охороні
здоров'я України»**
присвячений 100-річчю Української патологічної
фізіології

Івано-Франківськ - 2024

УДК 615.1: 616 (043.2)

DOI:10.21802/ifnmu.2024.3704352

Редакційна колегія: проф. Гоженко А. І., академік НАМН України Резніков О. Г., чл.-кор. НАН України Сагач В. Ф., проф. Вастьянов Р. С., проф. Ганчева О. В., проф. Глазков Е. О., проф. Денефіль О. В., проф. Заяць Л. М., проф. Зяблицев С. В., проф. Клименко М. О., проф. Колесник Ю. М., проф. Кононенко Н. М., проф. Костенко В. О., проф. Маньковська І. М., проф. Мирошніченко М. С., проф. Павлова О. О., проф. Портниченко А. Г., проф. Регеда М. С., проф. Роговий Ю. Є., проф. Шевченко О. М., доцент Піліпонова В. В.

Укладачі: Бадюк Н. С., Вастьянов Р. С., Доскалюк Б. В., Заяць Л. М., Савицький І. В.,

Патологічна фізіологія – охороні здоров'я України: тези доповідей ІХ Національного конгресу патофізіологів України з міжнародною участю (19- 21 вересня 2024 р.). – Івано-Франківськ: Івано-Франківський національний медичний університет, 2024. – 217 с.

Збірник містить матеріали ІХ Національного конгресу патофізіологів України з міжнародною участю: «Патологічна фізіологія – охороні здоров'я України». В матеріалах Конгресу розглянуто сучасні проблеми фундаментальної та клінічної патофізіології: загальна патофізіологія; молекулярно-генетичні механізми розвитку та протекції захворювань; патофізіологія серцево-судинної системи та крові, гемотрансфузіологія; патофізіологія нервової системи, екстремальних станів та стресу; патофізіологія дихання, гіпоксія; патофізіологія ендокринної та репродуктивної систем; патофізіологія травної системи; патофізіологія сечовидільної системи; патофізіологія пухлинного росту; імунопатологія; фундаментальні та прикладні аспекти запалення; вікова патофізіологія; клінічна патофізіологія; ветеринарна патофізіологія.

Для широкого кола наукових та практичних працівників медицини.

визначати емоційний стан людини за її мімікою, поставою та жестами. Володіти сугестивними навичками і при необхідності впливати на людину, змінюючи її звички, характер, діяльність. Спостерігаючи за поведінкою учнів і аналізуючи її, викладач може коригувати навчальний процес і міжособистісне спілкування, стосунки в колективі.

Гностичні здібності допомагають викладачеві швидко і творчо забезпечувати ефективну взаємодію та взаєморозуміння з учнями, контролювати їхню спрямованість на досягнення своїх цілей, формують у кожної людини моральні, інтелектуальні та трудові якості, що забезпечують саморозвиток навіть при попаданні в несприятливе середовище. Важливе значення має ораторська майстерність викладача. Він повинен вміти чітко висловлювати свої думки та доносити їх до учнів. Ця здатність найбільш важлива у професійній діяльності викладача, оскільки в навчальному процесі передача інформації переважно вербальна.

Важливу роль відіграє організаційна складова педагогічної діяльності. Саме від неї залежить рівень і якість практичної роботи вчителя. Необхідно вміти організувати свою діяльність відповідно до поставленої цілі та раціонально розподіляти час. Необхідно суворо стежити за роботою: планувати, володіти самоконтролем, вчасно переключати увагу учнів з одного виду діяльності на інший.

Висновки. Процес навчання студентів у сучасних умовах досить складний, тому викладачам надзвичайно важливо підтримувати і розвивати професійні навички для формування професійної компетентності. Цей процес вимагає активації всіх компонентів. Створення довірчих відносин між педагогом і учнем робить процес навчання цікавішим і комфортнішим для всіх учасників освітнього процесу, особливо в тих регіонах України, де можливий навчальний процес.

Ключові слова: педагогічна майстерність викладача, вища освіта, якість освіти.

Keywords: teacher's pedagogical skill, higher education, quality of education.

УДК 378.091.33.016:616-092:355.48 (477)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТУДЕНТООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО ВИКЛАДАННЯ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ

FEATURES OF THE APPLICATION OF A STUDENT-ORIENTED APPROACH TO THE TEACHING OF PATHOPHYSIOLOGY DURING THE WAR

Кузнецова М.О., Бібіченко В.О., Кузнецова І.К.

Харківський національний медичний університет,

ma.kuznetsova@knu.edu.ua

м. Харків, Україна

Військовий конфлікт в Україні призвів до трансформації багатьох сфер життя суспільства, зокрема і системи вищої освіти. Реформи вищої школи, які були розпочаті до війни, отримали подальший неочікуваний розвиток. Так, здобувачі можуть самостійно обирати власну освітню траєкторію. Більш того, командна робота між викладачем та здобувачем, сприяла покращенню якості навчального процесу та отримала позитивні відгуки від студентів. Це є важливою обставиною оскільки патологічна фізіологія є ключовою дисципліною, яка сприяє формуванню клінічного мислення у майбутніх лікарів. Саме тому вкрай актуальними є дослідження питання, яким чином впливає застосування студентоорієнтованого навчання на викладання патофізіології в закладах вищої медичної освіти.

Метою дослідження було встановлення впливу студентоцентрованого навчання на викладання патологічної фізіології в закладах вищої медичної освіти.

Матеріали та методи. Для досягнення мети даної роботи було використано соціологічний метод дослідження. До дослідження було залучено, 70 респондентів, з яких 44 – були особи жіночої статі та 26 – чоловічої, крім того, 39 були – здобувачами вищої медичної освіти, а також 31 викладач Харківського національного медичного університету (ХНМУ), харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (ХНУ ім. В.Н. Каразіна, кафедра загальної та клінічної патології). Для цього було розроблено спеціальний опитувальник, який було розповсюджено серед респондентів за допомогою Google-forms в соціальних мережах Viber, Telegram.

Результати дослідження. Під час аналізу відповідей викладачів та здобувачів вищої освіти було виявлено, доволі цікаву картину даних.

Так, наприклад здобувачі в 46% випадків були здебільшого задоволені методами викладання дисципліни (особливо, зауважили, що їм сподобалось використання інтерактивних методів під час проведення практичних занять викладачами), а інші 34% хоч і були задоволені проте, вважали, що цього недостатньо та необхідно використовувати передовий європейський досвід та максимально адаптувати наші освітні програми до сучасних професійних стандартів, крім того 20% мали складнощі при відповіді на це запитання. Водночас 61% опитаних викладачів хоч також були задоволені в цілому, проте не заперечували необхідність змін, а інші 39% мали більш категоричну позицію, вважаючи, що при викладанні дисципліни необхідно дотримуватись тільки класичних методів.

89% опитаних респондентів серед здобувачів вважали, що викладачі завжди враховували індивідуальні освітні потреби здобувачів під час проведення практичних занять, а інші 11% мали складнощі при відповіді на це питання. Крім того, викладачі також дотримувались такої ж позиції це підтверджувалось тим, що серед них 85% респондентів вважали, що враховували індивідуальні освітні потреби своїх студентів, крім того вважали, що саме війна в Україні вплинула на їх зміну, що проявлялось зміною мотивації та появою ще більшого інтересу до вивчення окремих тем та дисципліни в цілому, інші 15% - не могли надати чітку відповідь на це запитання.

77% опитаних студентів вказували на те, що викладач дотримувався принципів студентоорієнтованого навчання під час проведення практичних занять, що підтверджувалось тим, що педагог сприяв розвитку креативного мислення та пошуку нестандартних підходів до вирішення ситуаційних задач, інші 23% здобувачів вважали, що викладач частково дотримувався цих принципів сприяючи пошуку рішень з урахуванням чітких закономірностей та побудовою логічних ланцюгів. Викладачі в 59% випадків погоджувались, з тим що під час практичних занять дотримувались принципів студентоорієнтованого навчання, а інші 41% педагогів дотримувались думки, що у здобувачів необхідно сформулювати стандартне клінічне мислення з залученням звичайних алгоритмів вирішення клінічних задач.

95% здобувачів стверджували, що їх знання з дисципліни «патологічна фізіологія» було об'єктивно оцінено, а інші 5% вказували на те, що хоч їх було об'єктивно оцінено, проте не зовсім були задоволені своїм результатом.

Викладачі в 98% випадків дотримувались думки, що об'єктивно оцінювали знання студентів, а інші 2% мали складнощі з відповіддю на це запитання.

Висновки. Засновуючись на даних проведеного дослідження можна зробити висновок, що в цілому війна в Україні вплинула на зміну підходів до викладання дисципліни «патологічна фізіологія», зокрема до ще більшого застосування студентоорієнтованого підходу при роботі зі студентами. Водночас це стало поштовхом до зміни методів викладання та створює передумови для подальшого професійного розвитку викладачів закладів вищої медичної освіти.

Ключові слова: студентоорієнтований підхід, студенти, викладання, патологічна фізіологія.

Keywords: student-oriented approach, students, teaching, pathological physiology.

УДК 616.858.-008.6.001.57:612.826:612.67

**КІЛЬКІСТЬ МАКРОФАГІВ, Т-ЛІМФОЦИТІВ, АКТИВНІСТЬ
АНТИОКСИДАНТНИХ ФЕРМЕНТІВ У ГОЛОВНОМУ МОЗКУ,
ПОВЕДІНКОВІ РЕАКЦІЇ ТА СТРУКТУРА НЕЙРОНІВ ЦНС У МИШЕЙ
РІЗНОГО ВІКУ І ЛІНІЙ ІЗ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИМ
ПАРКІНСОНІЗМОМ**

**THE NUMBER OF MACROPHAGES, T-LYMPHOCYTES, ACTIVITY OF
ANTIOXIDANT ENZYMES IN THE BRAIN, BEHAVIOR AND STRUCTURE
OF THE CNS NEURONS IN MICE OF DIFFERENT AGE AND STRAINS
WITH THE EXPERIMENTAL PARKINSONISM**

Лабунець І.Ф., Пантелеймонова Т.М., Легкоступ Л.А., Кашук О.А.

Костенко В.О., Акімов О.Є., Рябушко Р.М., Адамович І.М., Моргун Є.О., Романцева Т.О.

- РЕДОКС-ЧУТЛИВІ ФАКТОРИ ТРАНСКРИПЦІЇ ЯК ПЕРСПЕКТИВНІ МІШЕНІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ ПАТОЛОГІЇ, АСОЦІЙОВАНОЇ З СИСТЕМНОЮ ЗАПАЛЬНОЮ ВІДПОВІДДЮ 122
Кремінська І.Б., Заяць Л.М., Саган Н.Т., Ковалевський В.В.
- ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ГІПОКСІЇ ПЕРЕНАВАНТАЖЕННЯ НА РІВЕНЬ ВАЗОДИЛЯТАЦІЙНОГО ФАКТОРУ (NO) В КРОВІ 124
Кремінська І.Б., Саган Н.Т.
- ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ОСНОВА ДОСЯГНЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ 126
Кузнецова М.О., Бібіченко В.О., Кузнецова І.К.
- ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТУДЕНТООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО ВИКЛАДАННЯ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ 127
Лабунець І.Ф., Пантелеймонова Т.М., Легкоступ Л.А., Кащук О.А.
- КІЛЬКІСТЬ МАКРОФАГІВ, Т-ЛІМФОЦИТІВ, АКТИВНІСТЬ АНТИОКСИДАНТНИХ ФЕРМЕНТІВ У ГОЛОВНОМУ МОЗКУ, ПОВЕДІНКОВІ РЕАКЦІЇ ТА СТРУКТУРА НЕЙРОНІВ ЦНС У МИШЕЙ РІЗНОГО ВІКУ І ЛІНІЙ ІЗ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИМ ПАРКІНСОНІЗМОМ 129
Лаб'як І.Г., Кіндратів Е.О., Гурик З.Я.
- ОЦІНКА БІОХІМІЧНИХ ЛАБОРАТОРНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИ COVID-19 У ПОЄДНАННІ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ II ТИПУ 131
Левчук Н.І., Ковзун О.І.
- РОЛЬ NF-1 α В ПАТОГЕНЕЗІ ХРОНІЧНИХ ТРОФІЧНИХ ВИРАЗОК НИЖНІХ КІНЦІВОК ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ 2 ТИПУ 133
Літовка І.Г., Щербатюк Т.Г.
- ДО 130-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КОГАНА-ЯСНОГО ВІКТОРА МОЙСЕЙОВИЧА-ЗАСНОВНИКА ВІТЧИЗНЯНОЇ ДІАБЕТОЛОГІЇ 135
Ломако В.В., Шило О.В.
- ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕРИТРОЦИТІВ ЗА УМОВ ДЕСИНХРОНОЗУ У ЩУРІВ РІЗНОГО ВІКУ 138
Луценко О.Д., Останков М.В., Бондарович М.О., Гольцев А.М.
- ЦИТОКІНРЕГУЛЮЮЧА АКТИВНІСТЬ ЛЮФІЛІЗОВАНОГО ЛЕЙКОКОНЦЕНТРАТУ КОРДОВОЇ КРОВІ ЛЮДИНИ ЯК ТРИГЕР ЗНИЖЕННЯ АКТИВНОСТІ АД'ЮВАНТНОГО АРТРИТУ 140
Люлько С.В., Каштелян О.А., Савицький І.В.
- ЗМІНИ ГОРМОНАЛЬНОГО СТАТУСУ ЩУРІВ ЗІ ЗМОДЕЛЬОВАНОЮ ДОБРОЯКІСНОЮ ГІПЕРПЛАЗІЄЮ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ 143
Макаренко О.М., Левчук Н.І.
- МОЛЕКУЛЯРНІ ЧИННИКИ ТА КЛІТИННІ СИГНАЛЬНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ КАРДІОФІБРОЗУ ПРИ ФІБРИЛЯЦІЯХ ПЕРЕДСЕРДЬ 144